

Sociologia de la religió
Professor: Francesc Núñez Mosteo
Codi: 221035
Crèdits: 3 ECTS
Llengua: català

Objectius

L'assignatura Sociologia de la religió es centrarà en la religió des d'una perspectiva sociològica. Es proporcionaran les eines conceptuals i analítiques per entendre de què parlem quan parlem de "religió" des d'aquesta perspectiva; estudiarem com han abordat el tema alguns dels sociòlegs més destacats, tant clàssics com contemporanis, i resseguir-ne alguns dels grans eixos actuals d'investigació.

Per als pares fundadors de la sociologia, la religió ocupava un lloc central en les vides humanes i era un element clau per entendre la societat. La religió ha estat un tema destacat d'estudi de moltes ciències socials. Malgrat que amb el pas dels anys, la religió ha passat a ocupar un lloc secundari en les agendes científiques, segueix sent un fet cultural de primer ordre i ocupa un lloc central en les vides de la majoria dels humans. La mirada sociològica ens ha de permetre comprendre millor els diferents fenòmens religiosos en les societats (occidentals) contemporànies, el lloc de la religió en la vida dels éssers humans i el perquè del seu desencaix en les agendes científiques (i polítiques).

Programa

1. La religió des de la perspectiva sociològica
(De què parlem quan parlem de "religió"?)
 - 1.1. Dimensions socials del fet religiós
 - 1.2. Religió i mite
 - 1.3. Definicions de religió
 - 1.4. Models organitzatius
2. La sociologia de la religió
 - 2.1. Les condicions de possibilitat d'una nova manera de pensar sobre la religió
 - 2.2. La crítica de la religió (Comte, Marx i Freud)
 - 2.3. L'anàlisi de la religió (Durkheim, Weber i Simmel)
3. Temes d'actualitat
 - 3.1. El desencantament del món
 - 3.2. La secularització
 - 3.3. Pluralisme i privatització
 - 3.4. Els fonamentalismes
 - 3.5. Noves formes de religiositat

Bibliografia

Berger, P. [1967] (1999). El dosel Sagrado. Para una teoría sociológica de la religión. Barcelona: Kairós.

Berger, P. i Luckmann, Th. (1977). Modernidad, pluralismo y crisis de sentido. Barcelona: Paidós.

Casanova, J. (1994) Public religions in the modern world. Chicago: The University of Chicago Press.

Duch, Lluís. (1984). Religió i món modern. Introducció a l'estudi dels fenòmens religiosos. Barcelona: PAM.

Duch, Lluís. (1990). Temps de tardor. Barcelona: PAM

Durkheim, É. (1988) Les formes elementals de la vida religiosa. Barcelona: Edicions 62.

Estruch, J. (2015). Entendre les religions. Una perspectiva sociològica. Barcelona: Ed. Mediterrània.

Griera, M. i Urgell, F. (2002) Consumiendo religión. Nuevas formas de espiritualidad entre la población juvenil. Barcelona: Fundació La Caixa.

Mardones, J. Ma. (2000) Para comprender las nuevas formas de religión. Estella: Editorial Verbo Divino.

Taylor, Charles (2003) Las variedades de la religión hoy. Barcelona: Piados Studio.

Competències generals

CG2. Que l'alumne sigui capaç d'adquirir coneixements bàsics de les possibles àrees professionals connectades a l'àrea dels estudis filosòfics i humanístics.

CG4. Que l'alumne sigui capaç de treballar cooperativament i en equip en l'àmbit de la filosofia i de les humanitats.

CG5. Que l'estudiant adquireixi una bona capacitat comprensiva en relació a textos d'alt nivell cultural.

CG8. Que l'alumne sigui capaç d'adquirir habilitats d'elaboració i defensa d'arguments amb consciència crítica i autocrítica.

CG10. Que l'alumne sigui capaç de saber reconèixer noves situacions i idees posicionant-se de forma personal i fonamentada. Que sigui capaç, per tant, de reunir i interpretar les dades rellevants d'un text o d'un problema per a emetre judicis que incloquin una reflexió sobre qüestions de caire social, científic o ètic.

CG11. Que l'estudiant adquireixi habilitats analítiques i sintètiques pel que fa a fenòmens culturals d'alta complexitat; això és: que aprengui a descompondre els problemes i les qüestions de manera adequada ala resolució, aprenent alhora a establir les connexions necessàries amb altres aspectes de la pròpia disciplina o amb altres disciplines.

CG14. Que l'alumne sigui capaç de treballar en equip interdisciplinari, tant a nivell professional (docència, empresa cultural, etc.) com investigador.

Competències específiques

CE1. Que l'alumne adquireixi habilitats avançades pel que fa a la interpretació i comentari dels textos filosòfics.

CE2. Que l'alumne adquireixi habilitats d'argumentació específicament filosòfiques sobre les qüestions que s'estudien en els diversos camps temàtics de la filosofia, detectant problemes i apories, i sabent posicionar-se personalment de forma reflexionada, crítica, flexible i respectuosa amb les altres opinions.

CE4. Que l'alumne adquireixi les categories i els instruments històrics necessaris per a poder fer-se càrrec per si mateix de les qüestions més particulars, especialitzades i profundes plantejades en i pels diversos àmbits, autors i textos de la filosofia teòrica i de la filosofia pràctica.

CE5. Que l'alumne sigui capaç de reconèixer i categoritzar científicament les manifestacions i dimensions específicament psíquiques i socials del fenomen religiós, les seves possibles repercussions tant positives com negatives en la vida individual i col·lectiva, les diverses teories al respecte i el conjunt de problemes filosòfics que aquests fets i teories han suscitat i segueixen suscitant.

Activitats formatives

Ensenyament-aprenentatge presencial:

- exposició del professor.
- exposició de l'estudiant.
- debats.
- examen final (escrit)

Ensenyament-aprenentatge dirigit:

- lectures orientades.
- tutories individuals.
- treball escrit individual i exposició a l'aula.

Ensenyament-aprenentatge autònom:

- lectures complementàries proposades pel professor.
- estudi personal.
- cerca d'informació i materials.

Activitats d'avaluació

Es combinen avaluació contínua més específica (a través de la participació a classe i treballs individuals: 60%) i examen final (40%).